

Bemærkninger til lovforslaget

Hensigten med lovforslaget er at ændre retstilstanden således, at ugifte samleverer i det væsentlige ligestilles med gifte samleverer.

Socialistisk folkeparti fremsatte i marts 1984 et lovforslag om ændring af lov om afgift af arv og gave med tilsvarende indhold (se Folketingstidende 1983-84 (2. samling) forhandlingerne sp. 1323, tillæg A sp. 1817 og tillæg B sp. 1189).

Forslaget fik en meget positiv modtagelse af et stort flertal i folketinget ved 1. behandling (Folketingstidende 1983-84 (2. samling) forhandlingerne sp. 4081). Flertallet fandt imidlertid, at en ændring af reglerne på dette område burde afvente en betænkning fra det i 1979 nedsatte arve- og gaveafgiftsudvalg.

Arve- og gaveafgiftsudvalget har nu afgivet en delbetænkning - betænkning nr. 1014 - der bl.a. behandler arve- og gaveafgiftsreglernes betydning for personer, der lever i ikke-ægteskabeligt samliv.

Forslagsstillerne finder derfor, at tiden nu må være inde til, at der gennemføres en lovændring, der sikrer en tryggere tilværelse for den efterhånden meget store gruppe af ugifte samleverer.

Det fremsatte forslag svarer i det væsentlige til det tidligere forslag. Arve- og gaveafgiftsudvalgets betænkning har dog på flere punkter givet anledning til mindre ændringer.

Lovforslagets indhold

Forslagets hovedregel er, at ugifte samleverer svarer arveafgift efter samme skala som den afdødes børn.

Denne regel sikrer ikke fuld ligestilling med gifte samleverer. Men da skalaen for ægtefæller og børn er stort set sammenfaldende, bliver ligestillingen i praksis næsten fuldstændig. Den største forskel optræder ved en arvelod på 250.000 kr., hvor arveafgiften udgør 20.490 kr. for ægtefæller og 27.990 kr. for børn. Til sammenligning udgør arveafgiften for ubeslægtede, der normalt anvendes for ugifte samleverer, 132.940 kr.

Ved at anvende samme skala som for afdødes børn undgås uheldige konsekvenser med forskelsbehandling af hjemmeboende og udeboende børn.

En ubeslægtet samlevers arveret efter en afdød samlever er betinget af, at afdøde har testamenteret til fordel for samleveren. Forslagsstillerne finder ikke, at der bør ændres på dette forhold. Men man lægger vægt på, at det forhold, at den afdøde har oprettet testamente til fordel for samleveren, sikrer, at parterne har haft en følelse af en betydelig samhørighed.

Det er fundet rimeligt at kræve, at samlivsforholdet har bestået i en vis periode, for at den lempelige afgiftsberegning kan finde anvendelse. Forslagsstillerne finder en periode på 2 år passende.

Forslagsstillerne finder ikke, at der er behov for en lempelse af arveafgiften for meget store formuer. Det foreslås derfor, at den lempelige afgiftsberegning for ugifte samleverer kun finder anvendelse for den del af arven, der ligger under 500.000 kr.

Forslagsstillerne lægger vægt på, at der sikres den efterlevende et egentligt retskrav på - når betingelserne er opfyldt - at få arveafgiften beregnet efter lempelige regler. Det er derfor ikke fundet tilstrækkeligt blot at udvide mulighederne for dispensation.

Den lempelige arveafgiftsberegning for ægtefæller finder også anvendelse for en tidligere ægtefælle. Det er ikke fundet rimeligt, at der gennemføres en tilsvarende generel regel for forhenværende samleverer. Det kan dog være rimeligt at anvende de lempelige satser i visse tilfælde, hvor en af parterne f.eks. på grund af studieophold, forflyttelse eller sygdom midlertidigt har fraflyttet den fælles husstand. Det samme gælder, hvis en af parterne på grund af alder eller sygdom er flyttet på plejehjem el.lign. Der foreslås derfor indsat en dispensationsbestemmelse, der giver ministeren for skatter og afgifter mulighed for at tillade, at de lempelige afgiftssatser anvendes i sådanne tilfælde.

Mens ægtefæller svarer gaveafgift af gaver efter samme skala, som anvendes ved beregning af arveafgift, må ugifte samleverer svare almindelig ind-